

รายวิชา ภาษาไทย

เรื่อง คำสมาสแบบมีสนธิ

รหัสวิชา ท๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผู้สอน ครูฟาริตะห์ เบญญากาจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ สร้างคำนำไปใช้

คำสมาสแบบมีสนธิ

ท ๔.๑ ม. ๒/๑

เทศะ

+

อภิบาล

เทศาภิบาล

ยสส

+

ธร

ยโสธร

คณิต

ศาสตร์

คณิตศาสตร์

วีร

บุรุษ

วีรบุรุษ

ใบความรู้เรื่อง คำสมาสแบบมีสนธิ
รายวิชาภาษาไทยชั้นเรียน ทช๒๑๑๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
คำสมาสแบบมีสนธิ

การสมาสแบบมีสนธิ คือ การสมาสคำโดยการเชื่อมคำเข้าระหว่างพยางค์หลังของคำหน้ากับพยางค์หน้า
ของคำหลัง เป็นการย่ออักษรให้น้อยลงเวลาอ่านจะเกิดอาการกลืนเป็นคำเดียวกัน

การสนธิแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. สระสนธิ

๒. พยัญชนะสนธิ

๓. นกฺศัตถสนธิ

สำหรับการสนธิในภาษาไทย ส่วนมากจะใช้แบบสร้างของสระสนธิ

> สระสนธิ คือ การนำคำที่ลงท้ายด้วยสระไปสนธิกับคำที่ขึ้นต้นด้วยสระ ซึ่งเมื่อสนธิแล้วจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปสระ
ตามกฎเกณฑ์

- ดัดสระพยางค์ท้ายคำหน้า แล้วใช้สระพยางค์หน้าคำหลัง

ราช + อาบุภาพ จะได้คำว่า ราชานุภาพ

นิล + อุบล จะได้คำว่า นิลอุบล

- ดัดสระพยางค์ท้ายคำหน้า และใช้สระพยางค์หน้าของคำหลัง โดยเปลี่ยนสระพยางค์หน้าของคำหลัง

อะ เป็น อา อี เป็น เอ

อุ เป็น โอ อุ.อุ เป็น โอ

ปรม + อินทร์ จะได้คำว่า ปรมอินทร์

พศ + อวดาร จะได้คำว่า พศอวดาร

มทา + อีสี่ จะได้คำว่า มเทสี่

- เปลี่ยนสระพยางค์ท้ายของคำหน้าเป็นพยัญชนะ คือ อี อี เป็น ย , อุ.อุ เป็น ว ใช้สระพยางค์หน้าของ
คำหลังซึ่งอาจเปลี่ยนรูปหรือไม่เปลี่ยนรูปก็ได้ ใบกรณีทีสระพยางค์ต้นของคำหลังไม่ใช่ อี อี อุ.อุ อย่างสระประ
พยางค์ท้ายของคำหน้า

กิตติ + อากร จะได้คำว่า กิตติอากร

ธนู + อาคม จะได้คำว่า ธนูอาคม

- บางคำไม่เปลี่ยนสระ อี อี เป็น ย แต่ดัดทั้ง ทั้ง สระพยางค์หน้าคำหลังจะไม่มี อี อี ด้วยกัน

ราชธิ + อุปนิมภ์ จะได้คำว่า ราชธิูปนิมภ์

ศักติ + อาบุภาพ จะได้คำว่า ศักตานุภาพ

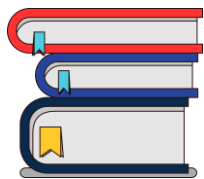

ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้

เรื่อง

คำสมาสแบบมีสนธิ

คำสมาสแบบมีสนธิ

คือ การสมาสคำโดยการเชื่อมคำเข้าระหว่าง
พยางค์หลังของคำหน้า กับ พยางค์หน้าของคำหลัง
เป็นการย่ออักขระให้น้อยลงเวลาอ่านจะเกิดเสียง
กลมกลืนเป็นคำเดียวกัน

เทศะ

+

อภิบาล

เทศาภิบาล

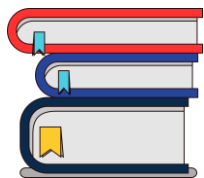
ยสส

+

ธร

ยโสธร

ชนิดของคำสมาสแบบมีสนธิ

สระสนธิ

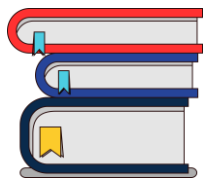
พยัญชนะสนธิ

นฤคหิตสนธิ

คำสมาสแบบสระสนธิ

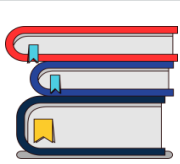
มีลักษณะอย่างไร

สระสนธิ

คือ การเชื่อมคำให้มีเสียงกลมกลืนกัน ระหว่าง
เสียงสระพยางค์ท้ายของคำหน้า กับ เสียงสระ
พยางค์แรกของคำหลัง เมื่อเชื่อมกันแล้วเสียงสระ
เหลือเพียงเสียงเดียว

สระสนธิ

➤ ตัดสระพยางค์ท้ายคำหน้าแล้ว
ใช้สระพยางค์หน้าคำหลัง

คิ~~ว~~

+

าลัย

คิ^วาลัย

วชิ~~ร~~

+

าวุธ

วชิ^ราวุธ

วิทยา

าลัย

วิทยาลัย

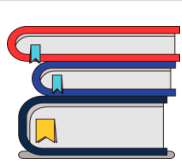
มหา

อรรณพ

มหรรณพ

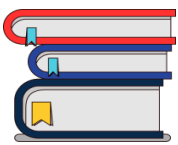

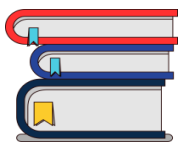
สระสนธิ

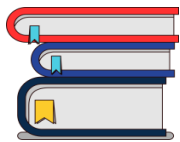
ตัดสระพยางค์ท้ายคำหน้า
และใช้สระพยางค์หน้าของคำหลัง
โดยเปลี่ยนสระพยางค์หน้าของคำหลัง

สระอะ เป็น สระอา

สระอิ เป็น สระเอ

สระอุ,อู เป็น สระโอ

ปรม

+

อินทร์

ปรเมนทร์

ราช

+

อุทิศ

ราชูทิศ

ประชา

อธิปไตย

ประชาธิปไตย

ทูต

อนุทูต

ทูตานุทูต

คช

อินทร์

คเชนทร์

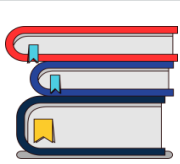
ราช

อุปถัมภ์

ราชูปถัมภ์

สระสนธิ

➤ เปลี่ยนสระพยางค์ท้ายของคำหน้าเป็น
พยัญชนะ คือ

อิ อี เป็นพยัญชนะ ย

อุ อุ เป็นพยัญชนะ ว

ใช้สระพยางค์หน้าของคำหลัง

สามัคคี

อาจารย์

สามัคยาจารย์

อธิ

าศัย

อธยาศัย

สินธุ

อานนท์

สินธวานนท์

ธนู

อาคม

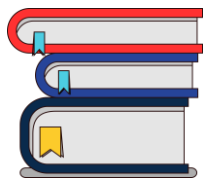
ธันวาคม

คำสมาสแบบพยัญชนะสนธิ

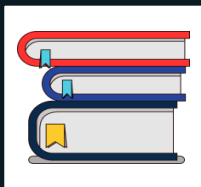
มีลักษณะอย่างไร

พยานุชนะสนธิ

คือ การเชื่อมคำให้มีเสียงกลมกลืนกัน
ระหว่างเสียงพยานุชนะหรือเสียงสระพยางค์
ท้ายของคำหน้ากับเสียงพยานุชนะหรือเสียงสระ
พยางค์แรกของคำหลัง

คำที่ลงท้ายด้วย ส สนธิกับพยัญชนะ
เปลี่ยน ส เป็น โ เช่น

มนัส

ธรรม

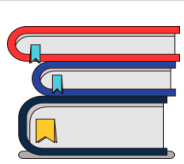
มโนธรรม

รหัส

ฐาน

รโหฐาน

สนธิกับพยัญชนะ เปลี่ยน ส เป็น ร

นิส

+

ภัย

นิรภัย

ทุส

+

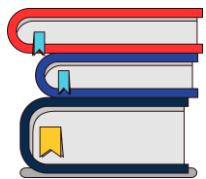
ลักษณะ

ทุรลักษณะ

คำสมาสแบบนฤคหิตสนธิ

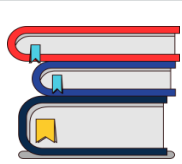
มีลักษณะอย่างไร

นฤคหิตสนธิ

คือ การเชื่อมคำให้มีเสียงกลมกลืนกัน
ระหว่างคำที่ลงท้ายด้วยนฤคหิตกับคำที่ขึ้นด้วย
พยัญชนะหรือสระของคำหลัง

นฤคหิตสนธิ

➤ นฤคหิตสนธิกับสระจะต้องเปลี่ยน
นฤคหิต เป็น ม

สั

อาทาน

สมาทาน

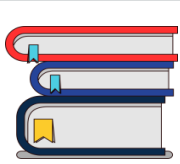
สั

อุทัย

สมุทัย

นฤคหิตสนธิ

➤ ถ้าพยัญชนะตัวแรกของคำหลังเป็น
เศษวรรค ให้คงนิกหิต (ํ) ตามรูป
เดิม อ่านออกเสียง อัง หรือ อัน

ลํ

+

หฺร

ลํหฺรณํ

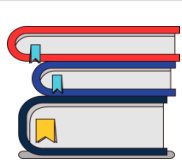
ลํ

+

วฺร

ลํวฺร

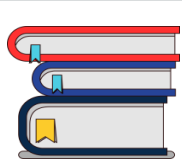

นฤคหิตสนธิ

➤ นฤคหิตสนธิกับพยัญชนะวรรค
เปลี่ยนนฤคหิตเป็นพยัญชนะท้าย
วรรค

นฤคหิตสนธิ **วรรค กะ** เปลี่ยนเป็น **ง**

ลํ

เกต

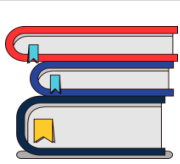
ลํงเกต

ลํ

ขาร

ลํงขาร

นฤคหิตสนธิ **วรรค** **จะ** เปลี่ยนเป็น **ญ**

ลํ

จร

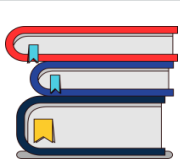
ลัญจร

ลํ

ชาติ

ลัญชาติ

นฤคหิตสนธิ วรรณ ฎะ เปลี่ยนเป็น ณ

ลํ

+

ฐาน

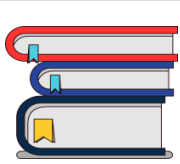
ลํฐาน

ลํ

+

ฐิติ

ลํฐิติ

นฤคหิตสนธิ **วรรค ตะ** เปลี่ยนเป็น **น**

ลํ

+

นิवास

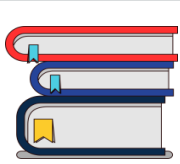
ลํนิवास

ลํ

+

โตษ

ลํโตษ

นฤคหิตสนธิ **วรรค ปะ** เปลี่ยนเป็น **ม**

ลํ

+

บุรณํ

สํมบุรณํ

ลํ

+

โตษ

ลํนโตษ

นฤคหิตสนธิกับเศษวรรค
เปลี่ยน เป็น ง ก่อนสนธิ

ลํ

+

วร

สังวร

ลํ

+

หรณํ

สังหรณํ

คำสมาส แบบมีสนธิ

